

Rigsdagstidende.

1851. Forhandlingerne paa Landstinget. № 243.

Anden Session.

88de Møde.

Lirsdagen den 4de Marts.

(Fortsat).

Cultusministeren (forts.): Der er bleven sagt blandt Andet, at man ikke kunde give borgerlige og politiske Rettigheder til Saadanne, der ikke erholde den til Guds Aflaggelse fornødne moralske og religiøse Underviisning, men det er ikke sagt, hvorledes man da skulde forsøge ad en anden Vej at give dem den almindelige moralske og religiøse Underviisning; thi at give dem den specielle religiøse Underviisning, der tilhører Folkekirken eller et af de øvrige anerkjendte Troessamfund, dertil ere vi ikke berettigede. Staten har nu engang ved sin Grundlov tilladt Borgerne at danne religiøse Samfund, saaledes som det tilfredsstillere deres Samvittighed, naar de blot ikke støde an mod Sædelighed og god Orden, og Staten kan altsaa ikke være berettiget til at foreskrive noget Børn nogen anden religiøs Underviisning end den, det kan faae i det Samfund, til hvilket dets Forældre med fuld Ret høre, og Staten kan aldeles ikke være vis paa, eller forudsige, at den religiøse Underviisning, de faae i deres hidtil ikke bekjendte Samfund, er mere tilfredsstillende end den, som denne Lov giver Udsigt til. Der siges, at der skal gives dem en saadan almindelig Henvendelse af Sindet paa de sædelige og religiøse Forestillinger, som man kan forstikke sig om at have fundet Sted; det kan prøves ved Sogneforstanderskaberne, som rigtignok ere fundne uqualificerede dertil, men hvor der dog i hvert Tilfælde sidder en af Folkekirken Sognepræster; det kan Staten lade undersøge, men den kan ikke paa anden Maade undersøge den religiøse Dannelse hos de forskjellige afvigende Samfund, der med fuld Berettigelse kunne danne sig. Staten har

ingen anden Maalestok, som den udenfor Folkekirken kan lægge paa noget religiøst Samfund, end enten den Maalestok, som disse Samfund selv give, og som kan være i høieste Grad utilfredsstillende, eller den almindelige Maalestok for sædelige og religiøse Begreber i Almindelighed. Jeg troer altsaa, at der ikke fra den Side, der først har udtalt sig, er fremkommet saadanne Indvendinger ved Lovforslaget, at de, under de nærværende Forhold og efter hvad der engang er fastsat ved Grundloven, kunne berettigede til at tilraade Lovforslagets Forkastelse.

Jeg gaaer nu over til den anden Side af Indvendinger mod Lovudkastet. Jeg skal ikke opholde mig ved den Fordring, at Lovudkastet skulde fremkomme med en udtrykkelig betegnet provisorisk Karakter. Jeg troer ikke, at der er nogen Fare for den Misforstaaelse, at denne Lov, der ene og alene taler om dem, der bestine sig udenfor Folkekirken og de andre i Landet anerkjendte Troessamfund, hvilke anerkjendte Troessamfund forresten ere definerede, for ikke at efterlade nogen Tvivl, ved dem, der have Præster, der kunne forrette Bielese — jeg troer, siger jeg, at der ingen Grund er til den Misforstaaelse, at denne Lov skulde indeholde Alt, hvad der forresten kunde blive Folk til Deel af religiøs Frihed; men vistnok indeholder den Grund til den Antagelse, at den religiøse Frihed, som Folket i en anden Retning kan forlange eller faae, er en Frihed af anden Art end den, hvorom her er Tale; det er en Frihed inden Samfundet, og her er Tale om Frihed udenfor Samfundet. Men det ligger i ethvert Samfundets Natur, at man ved at indtræde deri opofferer Noget af Friheden, for derved at tilkjøbe sig det Gode, der er ved at være i et Samfund — og her er Spørgsmaal om religiøse Samfund — og det